

Complexnummer: 526771

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Achterste Brug

Aantal complexonderdelen

2

Monumentnummers van complexonderdelen

526770, 526782

Woonplaats

Valkenswaard

Gemeente

Valkenswaard

Provincie

Noord-Brabant

Locatie van het hoofdobject

Achterste Brug 14, 5556 WC te Valkenswaard

Complexomschrijving

Inleiding

Markant complex bestaande uit een voormalige KORTGEVELBOERDERIJ en een vrijstaande SCHUUR, opgetrokken in Ambachtelijk-traditionele bouwtrant. De boerderij dateert uit XVIIB en is in XIXB ingrijpend gewijzigd. De schuur dateert uit XVIIB-XVIII. Het complex is gesitueerd aan een kruising van (zand)wegen in de afgelegen buurtschap Achterste Brug. Rondom linden en hagen, het erf tussen boerderij en schuur is geplaveid. Het complex is in gebruik als woonboerderij met berging.

Omschrijving

De boerderij onder afgewolfd zadeldak staat met de nok haaks op de weg. Onmiddellijk aan de weg ligt met de nok evenwijdig een vrijstaande schuur met dwarsdeel onder schilddak. Vanwege zijn ligging aan een kruispunt van wegen heeft het complex een bijzondere uitstraling.

Waardering

Het complex bestaande uit een voormalige kortgevelboerderij en een vrijstaande schuur is van algemeen belang. Het heeft cultuurhistorische waarde als voorbeeld van een zich in de loop der eeuwen uitbreidende en verjongende kortgevelboerderij met vrijstaande schuur die de ontwikkeling naar een langgevelboerderij illustreert. Het heeft architectuurhistorische waarde vanwege de in- en uitwendig gaaf behouden hoofdstructuur en het traditionele materiaalgebruik alsmede vanwege onderdelen van het interieur. Het heeft betekenis voor de bouwhistorie vanwege de afleesbaarheid van bouwsporen. Het heeft zeldzaamheidswaarde vanwege de

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

ouderdom en de gemetselde schoorsteen op stervormige plattegrond. Het heeft ensemblewaarde in de landelijke context van de buurtschap Achterste Brug en is straatbeeldbepalend.

---

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 526770

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	19 september 2005
Kadaster deel/nr	82714/183

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Valkenswaard	Valkenswaard	Noord-Brabant

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Borkel	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Borkel en Schaft	F			280

*Omschrijving***

)mschrijving onderdeel 1: KORTGEVELBOERDERIJ.

Kortgevelboerderij, opgetrokken in Ambachtelijk-traditionele bouwtrant en daterend uit XVIIIB. In XIXB ingrijpend gewijzigd en uitgebreid tot langgevelboerderij. Circa 1980 verbouwd tot woonhuis. Aan de weg een vrijstaande schuur en enkele volwassen linden.

Omschrijving

De boerderij onder afgewolfd zadeldak met gesmoorde muldenpannen op het wolfeinde boven het voormalig woongedeelte en overigens grijze betonpannen is op een rechthoekige plattegrond opgetrokken uit handvormbaksteen in kruisverband. De korte gevel met de hoofdingang is ouder dan de overige gevels en dateert nog uit XVIIIB. In het midden een groot venster met 20-ruits schuifraam en dubbele luiken. Erboven sporen van ontlastingsbogen van twee oudere vensters. Links daarnaast de vernieuwde voordeur. Uiterst links een klein 6-ruits raam. Uiterst rechts het opkamervenster met ontlastingsboog met strekken. Direct onder de wolfseinden links en rechts een luik in kozijn met overstekende onder- en bovenkalven. Vlechtingen met bouwsporen van verhoging van de kap. Lelieankers. Op de scheiding van het vroegere woongedeelte en het bedrijfsgedeelte een bijzondere, decoratief gemetselde schoorsteen met stervormige doorsnede op de nok.

De lange rechtergevel heeft na een verbouwing in XIXB waarbij het muurwerk geheel vernieuwd werd, het karakter van de voorgevel van een langgevelboerderij gekregen. Ter plaatse van het woongedeelte een venster met 20-ruits schuifraam en dubbele luiken, lekdorpel. Rechts een deur met 3-ruits bovenlicht. Ter hoogte van de voormalige stal vensters met 6-ruits ramen en dubbele luiken met lekdorpel. In een venster met 4-ruits raam veranderde staldeur. Dubbele deeldeuren, oorspronkelijk toegang gevend tot een dwarsdeel. Staaf- en X-vormige muurankers. Tijdens de restauratie zijn alle kozijnen, vensters, deuren en luiken vervangen.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Waardering

De voormalige kortgevelboerderij uit XVIIB, in XIXB gewijzigd, is van algemeen belang. Ze heeft cultuurhistorische waarde als voorbeeld van een zich in de loop der eeuwen uitbreidende en verjongende kortgevelboerderij met vrijstaande schuur die de ontwikkeling naar een langgevelboerderij illustreert. De boerderij heeft architectuurhistorische waarde vanwege de in- en uitwendig gaaf behouden hoofdstructuur en het traditionele materiaalgebruik alsmede vanwege onderdelen van het interieur. De boerderij is van belang voor de bouwgeschiedenis vanwege de afleesbaarheid van de bouwsporen. Het pand heeft zeldzaamheidswaarde vanwege de ouderdom en de gemetselde schoorsteen met stervormige doorsnede. Samen met de bijbehorende vrijstaande schuur heeft de boerderij ensemblewaarde in de landelijke context van de buurtschap Achterste Brug. Het pand is straatbeeldbepalend.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Boerderij (M)

Functie

Boerderij(M1)

Monumentnummer*: 526782

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	19 september 2005
Kadaster deel/nr	82719/22

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Valkenswaard	Valkenswaard	Noord-Brabant

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Borkel	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Borkel en Schaft	F			280

*Omschrijving***

Omschrijving onderdeel 2: vrijstaande schuur.

\t

Inleiding

Vrijstaande SCHUUR, opgetrokken in Ambachtelijk-traditionele bouwtrant en daterend uit XVIIB-XVIII. De schuur behoort bij een kortgevelboerderij en is gesitueerd aan een kruising van zandwegen in de afgelegen buurtschap Achterste Brug. Restauratie circa 1990.

Omschrijving

De schuur met dwarsdeel, boven een gepleisterde en geteerde plint opgetrokken uit handvormbaksteen in kruisverband, ligt onmiddellijk aan de weg, met de nok evenwijdig. Het schilddak is gedekt met rode en gesmoorde Hollandse pannen. In het midden van de lange, aan de weg gelegen zijde een grote dubbele deel deur waarvoor het dak golvend is opgelicht. Rechts beneden deels in de plint een hardstenen peilsteen met de tekst: "32 Mr P.V. 40 cMr boven AP".

Waardering

De vrijstaande schuur uit XVIIB-XVIII is van algemeen belang. Zij heeft cultuurhistorische waarde als voorbeeld van een vrijstaande schuur behorend bij een kortgevelboerderij. De schuur heeft architectuurhistorische waarde vanwege de in- en uitwendig gaaf behouden hoofdstructuur en het traditionele materiaalgebruik alsmede vanwege onderdelen van het interieur. De schuur heeft samen met de bijbehorende kortgevelboerderij ensemblewaarde in de landelijke context van de buurtschap Achterste Brug en is straatbeeldbepalend.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Boerderij (M)

Functie

Schuur(M)